

Ministerie van Veiligheid en Justitie
De heer prof. mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Onze referentie

Den Haag
13 september 2018

Betreft

Consultatiereactie Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden

Geachte heer Grapperhaus,

Het Verbond van Verzekeraars maakt graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op het conceptwetsvoorstel Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden (WGS).

Het Verbond hecht grote waarde aan publiek-private samenwerking (PPS). Overheid en bedrijfsleven kunnen elkaar helpen en versterken door gezamenlijke aanpak van problemen. Het delen van deskundigheid en data levert voor samenwerkende partijen diverse voordelen op. Vooral in de gezamenlijke aanpak van criminaliteit is PPS onmisbaar. In het wetsvoorstel wordt onder meer samenwerking ter voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen benoemd.

Een van de meest succesvolle samenwerkingsverbanden waar het Verbond van Verzekeraars – via Stichting Verzekeringsbureau Voertuigcriminaliteit (VbV) – in participeert, is het Landelijk Informatiecentrum Voertuigcriminaliteit (LIV). Samen met politie en Rijksdienst Wegverkeer wordt een effectieve strijd tegen voertuigcriminaliteit gevoerd. Cruciaal in de aanpak van deze specifieke vorm van criminaliteit is het delen en verrijken van de beschikbare informatie van en door de samenwerkende partijen.

Het Verbond is van mening dat gegevensverwerking door publiek-private samenwerkingsverbanden van groot belang is in de strijd tegen criminaliteit. Door via wettelijke en branchekaders duidelijk aan te geven door wie en met welk doel gegevens kunnen worden gedeeld, behoudt de goedwillende burger zijn rechten op afscherming van zijn persoonsgegevens maar wordt voorkomen dat een crimineel onder diezelfde bescherming zijn kwaadwillende activiteiten vrijwel ongehinderd kan uitvoeren.

Een belangrijke factor bij deze vormen van samenwerking is het feit dat de informatiedeling wederkerigheid kent. De publieke partners moeten beschikbare informatie over personen – uiteraard

Informatie:

binnen de geldende doelbeschrijving en regelgeving – ook delen met de private partner(s) in het samenwerkingsverband. In de opzet van dit wetsvoorstel is hiervan onvoldoende sprake en is het vooral de publieke partner in het samenwerkingsverband die daarvan het voordeel heeft.

Het wetsvoorstel beoogt niet de enige basis voor gegevensverwerking in (publiek-private) samenwerkingsverbanden te worden. Voor het Verbond ligt voor de hand om bestaande en toekomstige publiek-private samenwerkingen waar de verzekeringsbranche aan bijdraagt, niet door de WGS in deze vorm te laten beheersen. Voor het waarborgen van een gelijk speelveld binnen het samenwerkingsverband is het voordeliger vast te houden aan meer gelijkwaardige partnerschappen die worden geregeld via convenanten.

Hieronder zullen wij achtereenvolgens nader ingaan op de artikelen, de Memorie van Toelichting en de artikelsgewijze toelichting.

Reactie op artikelen

Artikel 1 maakt duidelijk dat sprake moet zijn van een samenwerkingsverband op basis van een AMvB. Dit voldoet aan de zwaardere eis die het kabinet heeft gesteld. Bestaande samenwerkingsverbanden, voor zover gebaseerd op convenantafspraken, vallen buiten de kaders van dit wetsvoorstel (zie paragraaf 3.2. MvT). De bestaande praktijk van convenanten voor samenwerkingsverbanden maakt de positie van de samenwerkende publieke en private partners bij het opstellen van de afspraken meer gelijkwaardig. Bij een AMvB geldt die horizontale gelijkheid minder.

Positief is dat gegevensverwerking in een samenwerkingsverband op grond van deze wet een steviger status heeft. Discussie over de rechtmatigheid van de betreffende informatieverwerking kan worden beslecht door verwijzing naar een bovenliggende AMvB.

Artikel 2 somt op voor welke doelen een samenwerkingsverband gegevens mag verwerken. De omschrijvingen onder a. tot en met c. zien op overheidsbelangen. In artikel 2 onder d. kan ook een privaat belang gediend worden maar daarvoor ontbreekt, wat het Verbond betreft, de term 'onderzoeken'. Juist waar een private partij betrokken is bij een samenwerkingsverband kan deze betrokkenheid niet bestaan uit opsporings- of vervolgingsactiviteiten. Deze handelingen zijn voorbehouden aan formele opsporingsinstanties en het Openbaar Ministerie. Door de term 'onderzoeken' op te nemen, ontstaat in ieder geval de mogelijkheid private onderzoekers binnen het samenwerkingsverband actief in te zetten.

Resultaten van verwerking binnen het samenwerkingsverband kunnen worden verstrekt aan een van de deelnemers. Artikel 7 lid 1 onder a. beperkt dit voor de private partner in het samenwerkingsverband tot het doel van het samenwerkingsverband. Voor de publieke partner (het deelnemend bestuursorgaan) kunnen de resultaten van de verwerking wel buiten het doel van het samenwerkingsverband worden toegepast (artikel 7 lid 1 onder b.). Deze formulering houdt in dat het doel van het samenwerkingsverband exact moet samenvallen met het doel van verwerking door de private partner omdat deze anders geen gebruik van de resultaten kan maken.

Mede gezien het feit dat de samenwerkingsverbanden (cf. artikel 1) bij AMvB moeten zijn ingesteld of aangewezen, is niet de verwachting dat de doelomschrijving van het samenwerkingsverband bepaald wordt door de private partner.

Het tweede lid van artikel 7 beperkt verstrekking van de resultaten aan een derde tot partijen die géén private partij zijn. In het voorbeeld van het samenwerkingsverband LIV zou dit betekenen dat de resultaten mogelijk nog wel aan de Stichting VbV kunnen worden verstrekt als

samenwerkingspartner maar vanuit LIV niet met een individuele verzekeringsmaatschappij kunnen worden gedeeld. In combinatie met artikel 7a (Geheimhouding) kan de private partner in het samenwerkingsverband (i.c. VbV binnen LIV) de resultaten niet doorzetten naar de individuele partijen waarvan de belangen worden behartigd (de motorrijtuigenverzekeraars). Samenwerking tussen overheid en een belangenbehartigende stichting of brancheorganisatie levert voor de achterban van die laatste partijen in dit geval geen voordeel op.

Artikel 8 lid 2 schrijft voor dat aan de private partij regels kunnen worden opgelegd ten aanzien van het gescheiden houden van de gegevensverwerking in het kader van het samenwerkingsverband en de overige werkzaamheden. Voor de publieke partners wordt deze voorwaarde niet gesteld. Ook hier kan echter gelden dat ongescheiden verwerking van gegevens binnen een bestuursorgaan ongewenste effecten voor de betrokkene kan hebben.

Diverse artikelen in de WGS schrijven voor dat in de AMvB moet worden vastgelegd op welke wijze verwerking en beveiliging van gegevens plaatsvindt of hoe een verwerker namens een verwerkingsverantwoordelijke moet handelen. Als de verplichtingen en parameters in een te rigide vorm in de AMvB worden beschreven, en alleen kunnen worden aangepast door wijziging van de AMvB, kan dit vertragend werken op de gezamenlijke gegevensverwerking en de beoogde doelen. Doorontwikkeling van techniek, beveiliging en data-analyse, maar ook de aanpassingssnelheid van criminelen aan diezelfde ontwikkelingen, lopen niet gelijk op met de aanpassing van regelgeving. Zeker in het kader van criminaliteitsbestrijding is slagvaardigheid een eerste vereiste.

Reactie t.a.v. Memorie van Toelichting

Het wetsvoorstel maakt mogelijk dat private (rechts)personen kunnen deelnemen aan een samenwerkingsverband. Het Verbond ziet hiervan de toegevoegde waarde. Er wordt echter aangegeven dat deelname van de private partij beoordeeld wordt op basis van de noodzaak tot deelname voor de uitoefening van de taak (met zwaarwegend algemeen belang) waarvoor het samenwerkingsverband is ingesteld. Dit houdt in dat de hoofdactiviteiten van de private partij niet (te ver) mogen afwijken van de doelen van het samenwerkingsverband; als vastgesteld in de AMvB.

De MvT toont aan dat het wetsvoorstel sterk gericht is op de informatiepositie van de publieke partijen in een samenwerkingsverband. Informatieverstrekking aan deelnemende partijen is strikt gebonden aan het doel van het samenwerkingsverband met uitzondering van verstrekking aan bestuursorganen. Voor de private partijen is geen ruimte opgenomen. Ten aanzien van de verstrekking van gegevens uit het samenwerkingsverband aan een derde wordt gesteld dat daartoe een AMvB nodig is en de verstrekking moet nodig zijn voor het doel van het samenwerkingsverband.

Het feit dat het delen van de resultaten van gezamenlijke informatieverwerking voor het deelnemende bestuursorgaan mogelijk is voor activiteiten die geheel of gedeeltelijk buiten het doel van het samenwerkingsverband vallen, kan in potentie een rem zijn op (bestaande) publiek-private informatie-uitwisseling. Voor private partijen wordt het lastig aan klanten uit te leggen dat zij gegevens met de overheid delen voor een specifiek doel en de overheid die informatie vervolgens voor meer doelen mag toepassen. De enige mogelijkheid om dit tegen te gaan, is als de private deelnemer van wie de gegevens afkomstig zijn, aantoont dat er zwaarwegende belangen zijn op grond waarvan de verstrekking van de resultaten niet moet plaatsvinden.

Reactie t.a.v. artikelsgewijze toelichting

In de toelichting op artikel 3 wordt benadrukt dat deze wet uitsluitend gericht is op samenwerkingsverbanden die een publiek belang nastreven. Dit creëert bij het Verbond de verwachting dat vrij weinig private partijen bereid zullen zijn tot deelname aan een samenwerkingsverband conform deze WGS. Waar partijen samenwerken, doen ze dit immers om

elkaars, en zeker de eigen belangen te dienen. Bi samenwerking moet iedere partij erop vooruitgaan. Als de output van het samenwerkingsverband geen,privaat belang mag dienen, zal de animo onder private partijen om input te leveren, beperkt zijn.

Wij zijn uiteraard bereid om e.e.a. nader toe te lichten.